

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 Leadership of Professional School Administrators in the 21st Century

เจนณลี ยศไชยวิบูลย์ และวิภาดา ประสารทรัพย์
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
E-mail: s64561802084@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายในสถานศึกษา มีบทบาทต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ จึงต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีทักษะทางปัญญาสูง มีจิตเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี มีความคาดหวังสูง และจะต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่ บทความทางวิชาการนี้ต้องการนำเสนอภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ผู้นำที่จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาได้ในวันที่โลกมีการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างรวดเร็ว “ระบบการศึกษา” ซึ่งถือเป็นระบบในการเตรียมกำลังคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ก็ต้องปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แต่การจะทำให้เด็กมีทักษะศตวรรษที่ 21 ได้ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ต้องมีทักษะสมรรถนะที่เสริมการเรียนรู้ของครูผู้สอนร่วมด้วย เพราะผู้อำนวยการโรงเรียน มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาครู พัฒนาเด็ก พัฒนาองค์กรเป็นเสมือนแม่ทัพในสนามรบ หากแม่ทัพเก่งก็จะนำพาทัพไปสู่เป้าหมายที่ดี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ, ศตวรรษที่ 21

Abstract

School administrators in the 21st century are leaders who have influenced internal personnel and play a role in setting policy directions and reading them to success. In other words, they must be ready for outstanding qualities, that is to say, high intellectual skills, professional management, creative mind, good attitude, and high expectations, An administrator must be a person who has the vision to achieve the success of the event along with developing the educational institution into a learning organization and a modern innovation organization. This academic article want to present the leadership of professional school administrators in the 21st century. That is, leaders who can develop schools in a day when the world is rapidly turning into the 21st century. The education system is a system that prepares manpower for the 21st century and must be adapted to keep pace with the changes that occur. But to provide children with 21st century skills, school administrators must also have competencies that enhance teacher learning because the school director It

plays a very important role in the development of education, development of teachers, development of children, development of the organization as a commander on the battlefield if the commander is able to lead the army to a good goal.

Keywords: Leadership, Professional School Administrators, 21st century

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันผู้นำหรือผู้บริหารถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการนำพาองค์กรให้เดินไปในทิศทางที่เหมาะสม นำพาองค์กรให้ก้าวสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน ผู้นำจึงต้องมีความรอบรู้ทั้งเรื่องศาสตร์และศิลป์ คือ รู้หลักการบริหารจัดการที่ดี รู้หลักการจัดการและการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้หลักการบริหารจัดการคน คือ "ใช้คนเป็น เลือคนถูก" มอบหมายงานให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล รู้หลักการสร้างแรงจูงใจในการดึงศักยภาพของคนออกมาให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้ เรียกว่า "การมีภาวะผู้นำ" ซึ่งผู้นำในยุคปัจจุบันหรือยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคแห่งศตวรรษที่ 21 นี้จำเป็นต้องสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว หลากหลายและกว้างไกล ผู้นำจึงต้องมีทักษะการบริหารที่หลากหลายผสมผสานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Situational Leadership) และตามการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลา (Transformational Leadership) รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมจากคนอื่นในการช่วยกันผลักดันองค์กร (Participative Leadership) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก ยึดหลักการมีส่วนร่วม คุ้มครองให้เป็นองค์กรขนาดเล็ก และมีโครงสร้างแนวราบ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ดังนั้นผู้นำองค์กรในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี ทั้งการปฏิบัติและประสบการณ์อย่างแท้จริง

ดังนั้น จากการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาได้เล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน คือ ภาวะผู้นำตน ผู้นำคน และผู้นำงาน กล่าวคือ ภาวะผู้นำตนต้องสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นกับตนเองก่อน แล้วค่อยพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำคนนั่นคือ ผู้นำต้องสามารถใช้อิทธิพลที่มีครองใจคนในการทำงานเพื่อสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และผู้นำงานคือการทำงานที่ผู้นำมีความรู้ความสามารถในการจัดการงานได้อย่างดีเยี่ยมสมกับการที่ได้ชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวะผู้นำ

สำหรับความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำนั้นมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

Teard (1935) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เป็นพฤติกรรมการนำของผู้นำที่ทำให้เกิดการปฏิบัติการที่สร้างความเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นในองค์กรตามทิศทางที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะในการทำให้เกิดอิทธิพลในการจูงใจผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

Fiedler (1971) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้นำเพื่อทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย ความสำเร็จของกลุ่มเป็นเครื่องบ่งชี้ประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำ

Katz and Kabn (1978) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง อำนาจการนำที่เหนือกว่าผู้อื่นและอยู่เหนือกว่าการคล้อยตามที่เป็นไปตามกลไกด้วยทิศทางที่ถูกระบุไว้ประจำองค์การ

Richards & Engle (1986) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เป็นความสามารถผู้นำที่จะสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้งให้ความหมายที่แสดงออกถึงคุณค่าและสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมภายในองค์กรเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้

Cherrington (1989) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมของบุคคลซึ่งมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น และมีอิทธิพลระหว่างผู้นำและกลุ่มผู้ที่เป็นผู้ตามนำกลุ่มไปสู่เป้าหมาย

Schein (1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้นำที่จะก้าวออกมาจากรอบวัฒนธรรม เพื่อที่จะเริ่มกระบวนการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการขององค์การให้เกิดการปรับตัวได้มากขึ้น

Drath & Palus (1994) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำทำให้ผู้คนในองค์กรตระหนักถึงสิ่งที่จะต้องกระทำร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้กับองค์การ

Kellerman (1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความพยายามของผู้นำที่จะต้องอยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจสั่งการหรือไม่ก็ได้เพื่อที่จะกระตุ้นให้ผู้ตามที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกันเพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย เป้าหมายนี้จะต้องมีนัยสำคัญไม่ใช่แค่การทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า ความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความพยายามใช้อิทธิพลของตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน โดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

สังคมไทยอยากเห็นผู้บริหารการศึกษาในปัจจุบันเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” มีความรู้และประสบการณ์สมกับเป็นผู้บริหารบุคลากรที่เป็นครูมืออาชีพแล้ว ผู้บริหารยุคใหม่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการ “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” (School-based Management) ซึ่งหมายถึง ความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ความสามารถในการระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไม่ใช่บริหารแบบไร้ประสิทธิภาพ โดยไม่ใช้ศาสตร์หรือความรู้ที่รู้เรียนมา (วงค์วะลี ยั่งยืน, 2564) กล่าวถึง ผู้บริหารมืออาชีพด้านการพัฒนาตนเองในเชิงการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรมี หมายถึง การเป็นผู้บริหารที่มีความใฝ่รู้และฝึกฝนการเรียนรู้ คิดเป็น คิดได้ และสามารถบูรณาการความรู้ได้ประยุกต์ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎี กฎเกณฑ์ได้จากกา

ปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการและรูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้ ต้องมีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษานานาชาติเพื่อพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2561) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรมีบุคลิกภาพที่ดี ควรรับฟังความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะของผู้อื่นเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง เป็นผู้ที่มิใ้ใบหน้ายิ้มแย้มอยู่เสมอ พุดจาไพเราะสุภาพ ชัดเจน มีความจริงใจ การแต่งกายถูกกาลเทศะ สะอาด เรียบร้อย และเป็นผู้ที่มีความสง่าผ่าเผย เป็นผู้ที่มีความ รับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง มีวุฒิภาวะสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ สามารถบริหารงานได้อย่างถูกต้อง เป็นผู้ที่น่าเคารพ นับถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและชุมชน

สรุปได้ว่า ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร ต้องเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินงานตาม นโยบาย และแผนงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองที่ฝึกฝน สู่การพัฒนาฝีมือในการบริหารการศึกษา ความตั้งใจจริงและประสบการณ์ทำงานของตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจาก กลุ่มคนในองค์กร กล่าวที่จะเผชิญปัญหา ตัดสินใจอย่างเด็ดขาด มีคุณธรรม เสียสละเวลาเพื่อส่วนรวมและตรง ต่อเวลา สร้างและประสานเครือข่ายเพื่อความร่วมมือและมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในองค์กรให้ลดน้อยลง นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21

ในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มี ปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหาร (วิโรจน์ สารรัตน์ ,2556 : 70-73) กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่ กล่าวถึง เรื่องของคุณภาพ (qualities) ความรู้ (knowledge) และทักษะ (skills) ของผู้นำทางการศึกษา พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำ สถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E - Learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้าง เครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการ พัฒนาทักษะภาวะผู้นำที่เหมาะสมส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจ และยังส่งผลต่อความสามารถในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างภาคี เครือข่าย ความร่วมมือและการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ เป็นกลไกและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการบริหาร จัดการการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารตามนโยบาย ดังนั้น ผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว ปรับวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กรให้สอดคล้อง กับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาและปรับปรุง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ ชีตความสามารถที่มีความโดดเด่น เหมาะสม ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะต้องมีทักษะความรู้ มีความรู้เชิงทฤษฎีที่เป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนา องค์กรแล้ว ยังต้องพัฒนาเพิ่มพูนทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา

ร่วมไปถึงเพื่อการเป็นผู้นำและสร้างความเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 พัฒนาขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรให้มีคุณภาพ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

สรุปได้ว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกต้องอาศัย ทักษะภาวะผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน มองเห็นภาพอนาคต และสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

สรุปผล

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21” ซึ่งได้สังเคราะห์จากบทความวิจัยและบทความวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป ผู้เขียนได้สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ (Leadership) พบว่า ภาวะผู้นำ ไม่ใช่ทักษะ แต่เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่สามารถในการชี้นำและโน้มน้าวพฤติกรรมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความมั่นใจและกระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ พบว่า การที่จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องปรับแนวคิดในการบริหารจัดการ แบบบูรณาการที่เน้นการแก้ปัญหาและดำเนินการพัฒนาที่ผสมผสานชัดเจนทั้งเชิงนโยบายและภาคปฏิบัติ ต้องมีพฤติกรรมการบริหารแบบเชิงรุก เน้นผลงานหรือผลสำเร็จตามเป้าหมายและคุณภาพที่ได้วางไว้เป็นหลักสำคัญ อีกทั้งต้องมีความสามารถสูง ในการกำกับดูแลช่วยเหลือ ชี้แนะและให้การสนับสนุน ต้องรู้จักการประสานงานและการตั้งศักยภาพของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในงานและกิจการของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ ชี้นำแนวทางความคิด และประสานความคิดที่ดีในการทำงานได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกับบุคลากรและประสานสัมพันธ์กับบุคลากรทุกฝ่ายได้ด้วยดี ดำเนินการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยวิธีการที่สุจริต ยุติธรรม โปร่งใส พร้อมต่อการตรวจสอบในการดำเนินงานทุกด้าน สามารถสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายและต่อวงการภายนอกถึงจุดยืน หรือนโยบายในการดำเนินงาน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการบริหารคุณภาพ การบริหารที่มุ่งเป้าไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา

3. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 พบว่า การที่จะเป็นนักบริหารที่ดีในอนาคตได้นั้นจะต้องมีคุณลักษณะหลายอย่าง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้น คงต้องเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล มีมุมมองในการบริหารการทำงานเชิงกลยุทธ์ รู้จักการประมวณวิเคราะห์ มีวิสัยทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการ

ให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ดังนั้น จากการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความพร้อมทั้งด้านภาวะผู้นำที่โดดเด่นมีทักษะทางปัญญาาระดับสูงและการบริหารจัดการแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นอกจากนี้ต้องมีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ และความคาดหวังสูง มุ่งสร้างความสำเร็จ และมีจิตวิทยาเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับศตวรรษที่ 21 มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- นริศสร่า บุญสะอาด. (2563). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุษยามาส ผาดี. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นางสาวศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- นฤมล คูหาแก้ว. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิศวะ ผลทอง. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปณตนนท์ เกียรติประภากุล. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุภาวดี พรหมทะเล. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0. ครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2561
- สุบัน มุขธระโกษา. (2561). ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

STARFISHLBZ (2563). Leadership ทักษะแห่งอนาคตที่ควรมีในศตวรรษที่ 21.

สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565. จาก : <https://www.starfishlabz.com/blog/12-leadership>
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2759. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565. จาก : <https://www.obec.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). สืบค้นจาก

<http://kbphp.nationalhealth.or.th/handle/123456789/7704>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. สืบค้นจาก

<http://library.nhrc.or.th/ULIB/dublin.php?ID=10294>.